

*Przeciwko
smokom, jadom,
kulom, grotom...*



Wybór 140 cytatów
z twórczości i korespondencji
Cypriana Kamila Norwida

Spis treści

O Bogu	5
O Człowieku.....	9
O miłości	14
O poezji.....	18
O Polakach	21
O Polsce, ojczyźnie	28
O pracy.....	31
O sobie samym.....	34
O sztuce	39
Inne	42

O Bogu



Bóg jeden rządzi z wieków w wieki, / Nikt nie pomierzył Jego łask: /
Chce? – to wyrzuci z ran swych ćwieki, / A gwiazdy w ostróg zmieni
blask.

(Do Emira abd el Kadera w Damaszku)

Przez wszystko do mnie przemawiałeś – Panie! / Przez ciemność burzy,
grom i przez świtanie; / Przez przyjacielską dłoń w zapasach z światem,
/ Pochwałą wreszcie – ach – nie Twoim kwiatem...

(Modlitwa)

Moc się ślepo i mechanicznie w historii nie powtarza. Wszystko, co
się powtarza w historii, powtarza się zawsze z jakiejś strony w potęgde
wyższej.

(List do Michaliny Zalewskiej z września 1866 (8,144))

Ludzie pokój czyniący! weźcie się za dłonie, / Fala nieraz obrzuci łańcuch
wasz i schłonie, / Ale Ów, co przepaściom zatoczył granice, / I globów
ma u siebie przedziwną kotwicę, / I bezforemny – w ludzkie zamknął się
maleństwo, / I niedotkliwy...

(Jeszcze słowo)

Gdy płyną łzy, chustką je ocierają; / Gdy krew płynie, z gąbkami
pospieszają: / Ale gdy duch wycieka pod uciskiem, / Nie nadbiegną
pierwej z ręką szczerą, / Aż Bóg to otrze sam, piorunów błyskiem: / –
Wtenczas dopiero!...

(Litość)

O Ty! Co jesteś Miłości-profilem, / Któremu na imię Dopełnienie; / Te-
co w Sztuce mianują Stylem, / Iż przenika pieśń, kształci kamienie... /
O! Ty-co się w Dziejach zowiesz Erą, [...] / Zwiesz się razem: Duchem
i Literą.

(Fortepian Szopena)

Bracie mój nie wiesz, co jest ironia, tak jak wy wszyscy, słowa
chrześcijańskiego w mierze jej jego nie znający, formuł i stylu pogańskie
literackie okruchy. Przeczytaj wszystko, co Zbawiciel faryzeuszom
odpowiadał, ale przeczytaj nie tak, jak oklepało Ci się o uszy – tylko
sercem i życiem powołaj przed się czytając, a zobaczysz, że kolosalniejszej
ironii nigdzie nie spotkałeś i spotkać nie możesz nad oną. Nawet forma,
pytajnikami, a nie twierdzeniami, czysto ironiczna – Tak jest, mój drogi,
nie wstydę się ja tej ironii, bo dość jest słudze, aby był jako Pan, a uczniowi,
żeby jako mistrz był. Nie poprawię ja Zbawiciela, nie – Pamiętaj, że dwie
są Ironie: jedna piekielna (to jest, kiedy siebie za cel ma i raduje się ze zła
swego), druga, która z czasu jeno pochodzi i z działania.

(List do Jana Koźmiana (8,185-6))